

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 maja 2016 roku (znak (...) -2016) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 26 kwietnia 2016 roku A. W. odmówił ustalenia kapitału początkowego, ponieważ przed 1 stycznia 1999 roku, tj. przed dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawczyni nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu. Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 15 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1980 roku w Spółdzielni Pracy (...) z powodu braku miesięcznych wynagrodzeń jakie osiągała wnioskodawczyni w w/w okresie zatrudniona jako szwaczka – chałupniczka.

(decyzja – k. 5 akt ZUS zainicjowanych wnioskiem z dnia 26 kwietnia 2016 roku)

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą A. W. w dniu 6 czerwca 2016 roku złożyła od niej odwołanie. Wnioskodawczyni wskazała, że w okresie jej zatrudnienia – w latach 1976 – 1980 pracowała w Spółdzielni Pracy (...) na podstawie umowy o pracę i osiągała spore dochody, od których zakład pracy odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne. Jednocześnie wskazała, że w archiwach znaleziono jedynie świadectwo dotyczące okresu jej zatrudnienia. W aktach archiwalnych nie ma zaświadczeń o wysokości jej zarobków i wysokości jej składek odprowadzanych na ubezpieczenie społeczne. Wnioskodawczyni podniosła, że jako pracownik nie powinna być poszkodowana przez to, że dokumenty potwierdzające jej zatrudnienie zaginęły.

(odwołanie – k. 2 – 2 verte)

W odpowiedzi na odwołanie w dniu 11 lipca 2016 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc, iż zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
 - 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
 - 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.
- 2a. Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.
3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Natomiast zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 11 ustawy za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 roku następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne wykonywania na obszarze Państwa Polskiego pracy nakładczej:

- a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
- b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu,

jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy;

Do akt wnioskodawczyni złożyła świadectwo pracy z dnia 5 kwietnia 2016 roku na okoliczność wykonywania pracy chałupniczej od 15 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1980 roku. Na odwrocie świadectwa pracy znajduje się zapis o braku kart płacy. Z uwagi na to, że wnioskodawczyni nie udowodniła wynagrodzenia miesięcznego, to brak podstaw do zaliczenia w/w okresu.

(odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 3 verte)

Na rozprawie w dniu 22 listopada 2016 roku wnioskodawczyni sprecyzowała odwołanie wnosząc o zaliczenie jej okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) (zwanej początkowo D.) i wysokości uzyskiwanych tam zarobków, zgodnie ze świadectwem pracy od 15 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1980 roku.

(stanowisko wnioskodawczyni – e-protokół z rozprawy z dnia 22 listopada 2016 roku – 00:02:36 – płyta CD k. 36)

W piśmie z dnia 6 kwietnia 2017 roku w związku z brakiem kart wynagrodzeń wnioskodawczyni wniosła o ustalenie wynagrodzenia zastępczego.

(pismo z dnia 6 kwietnia 2017 roku – 87 – 87 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

A. W. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Ubezpieczona w dniu 26 kwietnia 2016 r. złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

(wniosek – k. 1 – 3 akt ZUS)

Wnioskodawczyni była zatrudniona w Spółdzielni Pracy (...) w okresie od 15 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1980 roku w pełnym wymiarze czasu pracy i w wykonywała pracę szwaczki – chałupniczkę. W informacji na odwrocie świadectwa wynika, że w związku z brakiem kart płacy z okresu zatrudnienia w (...) A. W. nie ma możliwości wypełnienia druku Rp – 7 (wynagrodzenia).

(świadectwo pracy z dnia 5 kwietnia 2016 roku – k. 7 – 7 verte akt ZUS zainicjowanych wnioskiem o emeryturę)

Spółdzielnia Pracy (...) w Ł. wcześniej nosiła nazwę Spółdzielnia Pracy (...) w K..

(bezsporne)

Z legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczyni wydanej w dniu 14 czerwca 1976 roku wynika, że od 15 stycznia 1976 roku była zatrudniona w Spółdzielni Pracy (...) w K. i wykonywała pracę szwaczki chałupniczkę.

(legitymacja ubezpieczeniowa – k. 11 akt ZUS zainicjowanych wnioskiem o emeryturę)

Wnioskodawczyni uzyskała wynagrodzenia w kwotach 20.364,- zł w 1978 roku i 14.899,- zł w 1980 roku.

(dokument Rp-7 k.43)

Za miesiące październik, listopad i grudzień 1980 roku odwołująca nie uzyskała wynagrodzenia w kwocie co najmniej 50% minimalnego wynagrodzenia. Z wyłączeniem tych kwot wysokość wynagrodzenia za 1980 rok wyniosła 12.597,- zł.

(karta wynagrodzeń k.60)

W okresie od 1 maja do 31 maja 1977 roku wnioskodawczynie zatrudniona w Spółdzielni Pracy (...) uzyskała wynagrodzenie w wysokości 1.068,00 zł.

(lista płac za maj 1977 rok – karta nieponumerowana znajdująca się w kopercie –k. 60)

Wnioskodawczynie szła w domu biustonosze, które co miesiąc były zawożone do A.. Wynagrodzenie było wypłacane od sztuki. Za jednym razem dawano do przeszycia 100 sztuk, wnioskodawczynie musiała być w zakładzie około 3 razy, żeby to oddać. Wnioskodawczynie mogła uszyć minimum 300 sztuk. Wynagrodzenie różniło się w zależności m.in. od jakości biustonoszy. Od tych lepszej jakości, pakowanych osobno, wysyłanych na eksport – kwota była wyższa. Kierowniczką była I. Ś.. Do 27 dnia danego miesiąca trzeba było zdać wszystko, a 15 następnego miesiąca była wypłata. Jeżeli wnioskodawczynie podjęła się uszycia danej ilości, to musiała się wywiązać. Szła w domu, ale jak czegoś brakowało to czasem sobie przywoziła. Jeździła po wypłatę razem z panią K..

(okoliczność bezsporna)

Ubezpieczona urodziła troje dzieci: pierwsze – w dniu 3 lipca 1976 roku, drugie – w dniu 27 maja 1980 roku, trzecie – w dniu 24 lipca 1983 roku.

(kserokopia dowodu osobistego wnioskodawczynie – k. 12 verte akt ZUS zainicjowanych wnioskiem o emeryturę)

Od 9 czerwca 1976 roku odwołująca przebywała w szpitalu w związku z zagrożeniem ciąży, podobnie od 23 maja 1980 roku.

(legitymacja ubezpieczeniowa k.89-94)

Wnioskodawczynie z powodu opieki nad dzieckiem nie pracowała w okresie:

- od 3 lipca 1976 roku do 30 kwietnia 1977 roku.
- od 1 czerwca 1977 roku – do 31 grudnia 1977 roku,
- od 1 stycznia 1979 roku do 31 grudnia 1979 roku,
- od 1 czerwca 1980 roku do 31 maja 1983 roku.

Wnioskodawczynie wykazała 1 rok 6 miesięcy okresów składkowych i 6 lat okresów nieskładkowych - opieki nad dzieckiem.

(okoliczność bezsporna, wyliczenie hipotetyczne – k. 66)

Decyzją z dnia 24 maja 2016 roku organ rentowy odmówił wnioskodawczynie prawa do emerytury z uwagi na niedokumentowanie wymaganego okresu ubezpieczeniowego.

(decyzja k.17 akt ZUS)

Przyjmując okresy:

- od 3 lipca 1976 roku do 30 kwietnia 1977 roku – opieka wnioskodawczynie nad dzieckiem;
- od 1 maja 1977 roku do 31 maja 1977 roku – praca w G.;
- od 1 czerwca 1977 roku – do 31 grudnia 1977 roku – opieka nad dzieckiem;
- od 1 stycznia 1978 roku do 31 grudnia 1978 roku – praca w G.;

- od 1 stycznia 1979 roku do 31 grudnia 1979 roku – opieki na dzieckiem,

- od 1 stycznia 1980 roku do 31 maja 1980 roku – praca w G.;

- od 1 czerwca 1980 roku do 31 maja 1983 roku – opieka nad dzieckiem;

oraz wynagrodzenie uzyskane z lat, w kwotach: 1977 rok – 1.068,00 zł, 1978 rok – 20 364,00 zł, 1980 rok – 12 597,00 zł, wysokość wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniosłaby kapitału początkowego wyniosłaby – 9,97 %. Podstawa wymiaru świadczenia wyniosłaby 121,72 zł, a hipotetyczna wartość kapitału początkowego równa byłaby kwocie – 31 983,27 zł.

Przy wyliczeniu organ rentowy zaliczył okresy opieki nad dzieckiem: od 3 lipca 1976 roku do 30 kwietnia 1977 roku, od 27 maja 1980 roku do 25 września 1980 roku i od 1 czerwca 1980 roku do 31 maja 1983 roku przy przyjęciu wskaźnika 1,3 % - jak za okres składkowy.

(wyliczenie hipotetyczne – k. 66; wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego oraz obliczenia hipotetyczne – karty nieponumerowane znajdujące się w aktach ZUS)

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd Okręgowy pominął zeznania świadków Z. C. i J. K. bowiem nie wnoszą one do sprawy żadnych istotnych informacji, w szczególności dotyczących wysokości zarobków uzyskiwanych przez wnioskodawczynię w okresie pracy w Spółdzielni (...) a to było zasadniczym celem dopuszczenia dowodów z ich zeznań.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie w zakresie w jakim dotyczyło możliwości ustalenia kapitału początkowego zasługuje na uwzględnienie.

W poparciu o treść art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2 (art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej).

Zgodnie z a art. 7 pkt 5 okresami nieskładkowymi są okresy przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych

urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:

- a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,
- b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko;

Natomiast w myśl art. 53 ust. 1 pkt 2 okresy składkowe liczone są po 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok okresów składkowych

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku (art. 174 ust. 3 ustawy).

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie zaś z powołanym wyżej art. 6 okresami składkowymi uwzględnianymi przy ustalaniu kapitału początkowego są okresy ubezpieczenia oraz wymienione enumeratywnie okresy zrównane z okresem ubezpieczenia. Treść art. 6 ust. 2 pkt. 11 ustawy wskazuje, że za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne wykonywania na obszarze Państwa Polskiego pracy nakładczej:

- a) objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, za które opłacono składkę na to ubezpieczenie lub w których występowało zwolnienie od opłacania składki,
- b) przed dniem objęcia obowiązkiem ubezpieczenia z tego tytułu,

jeżeli w tych okresach osoba wykonująca taką pracę uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia, określonego na podstawie przepisów Kodeksu pracy.

Z treści powołanego wyżej unormowania wynika jednoznacznie, że dla możliwości uznania okresu wykonywania pracy nakładczej jako okresu składkowego koniecznym jest wykazanie, iż w okresie tym nakładca faktycznie uzyskiwał wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy obowiązującego najniższego wynagrodzenia. Sam fakt zawarcia umowy o pracę nakładczą i wykonywania takiej pracy w ściśle oznaczonym czasie - bez udokumentowania, że nakładca otrzymał wynagrodzenie wynoszące co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie - nie może natomiast stanowić podstawy do zaliczenia okresu wykonywania pracy nakładczej do okresu składkowego w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a co za tym także wynagrodzenie uzyskane w tym okresie nie może stanowić podstawy do ustalenia wysokości kapitału początkowego czy też świadczenia.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni kwestionowała odmowę ustalenia jej kapitału początkowego i wniosła w niniejszym postępowaniu o uwzględnienie przy wyliczaniu kapitału początkowego okresu pracy w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. w latach 1976 – 1980.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U.

z 2011 roku, nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy

lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Natomiast w myśl § 22 ust. 1 jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c.

i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawczynie.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonej. Chodzi tutaj o umowy pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe ma na celu ustalić taką wysokość wynagrodzenia, jaką wnioskodawczynie zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy niewątpliwie otrzymywała.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej z okresami zatrudnienia wnioskodawczynie, co dało podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji w świetle postawionych jej zarzutów.

W przedmiotowej sprawie fakt wykonywania przez wnioskodawczynie w spornym okresie pracy nakładczej został wykazany świadectwem pracy oraz dokumentacją płacową wnioskodawczynie w postaci: listy płac dotyczącej miesiąca maj 1977 roku oraz kart wynagrodzeń z 1978 roku oraz 1980 roku. Postępowanie dowodowe doprowadziło do uzyskania informacji o faktycznie osiągniętych przez wnioskodawczynie zarobkach z tytułu wykonywanej w spornym okresie pracy nakładczej.

Pamiętać przy tym należy, iż w przypadku pracy nakładczej (chałupniczej) istnieje możliwość zaliczenia jedynie okresu, w którym ponad wszelką wątpliwość wykazane zostały wynagrodzenia miesięczne przekraczające połowę najniższego wynagrodzenia. Pozostałe okresy nie mogą zostać zaliczone.

W ocenie Sądu w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zachodzą podstawy do uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia uzyskanego przez wnioskodawcę jedynie w pewnym zakresie w okresie: od 1 maja 1977 roku do 31 maja 1977 roku, od 1 stycznia 1978 roku do 31 grudnia 1978 roku oraz od 1 stycznia 1980 roku do 31 maja 1980 roku, kiedy to A. W. była zatrudniona w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. na stanowisku szwaczki – chałupniczki. Wysokość jej wynagrodzenia za miesiąc maj 1977 roku wynika z listy płac, natomiast za lata 1978 oraz 1980 karta wynagrodzeń wnioskodawczynie z tego okresu. W ocenie Sądu dokumentacja płacowa wskazuje na wysokość wynagrodzenia wnioskodawczynie w ww. okresie w sposób niewątpliwy. Na tej podstawie, Sąd zobowiązał organ rentowy do dokonania wyliczenia hipotetycznej wysokości kapitału początkowego wnioskodawczynie na dzień 1 stycznia 1999 roku przy uwzględnieniu danych o wysokości zarobków wynikających z dokumentacji płacowej w latach 1976 – 1980.

Organ rentowy dokonał stosownego wyliczenia wysokości kapitału początkowego oraz wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Wysokość wynagrodzenia wnioskodawczynie ustalona w sposób pewny i dokładny pozwoliła na zmianę zaskarżonej decyzji i w pierwszej kolejności przyznanie wnioskodawczynie prawa do ustalenia kapitału początkowego – bowiem wykazała ona podleganie ubezpieczeniom społecznym przed 1999 rokiem.

Zgodnie z hipotetycznymi wyliczeniami organu rentowego, z których wynika, że wysokość wskaźnika podstawy wymiaru wynosi – 9,97 %, a wartość kapitału początkowego wynosi 31 983,27 zł.

W wyniku przeprowadzenia analizy materiału dowodowego w ocenie Sądu Okręgowego należało uznać te okresy, w których zgodnie z dostępną dokumentacją w postaci list płac oraz kart wynagrodzeń ubezpieczona osiągnęła wynagrodzenie w wysokości co najmniej 50 % obowiązującego najniższego wynagrodzenia zgodnie z przepisami kodeksu pracy. Ubezpieczona żądała zaliczenia do stażu pracy nieprzerwanego okresu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. od 15 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1980 roku.

Żądanie ubezpieczonej nie mogło być uwzględnione w całości, gdyż poza listami płac oraz kartami wynagrodzeń nie zachowała się żadna inna dokumentacja pracownicza. Brak jest umów o pracę czy innych dokumentów potwierdzających okoliczność i okresy zatrudnienia, zaś zachowane listy płac obrazują jedynie fragmentarycznie okresy pracy: od 1 maja 1977 roku do 31 maja 1977 roku, od 1 stycznia 1978 roku do 31 grudnia 1978 roku oraz od 1 stycznia 1980 roku do 31 maja 1980 roku, które zostały uwzględnione. Nadto organ rentowy zaliczył okresy opieki nad dzieckiem przeliczając je zgodnie z cytowanymi przepisami przy uwzględnieniu przelicznika 1,3 % czyli jak za okresy składkowe.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił stanowisko organu rentowego w zakresie możliwości przyjęcia okresów opieki nad dzieckiem liczonych od dnia porodu a nadto niemożliwość uwzględnienia okresu od 9 czerwca 1976 roku ponieważ okres ten nie był poprzedzony okresem składkowym.

W tym miejscu wskazać należy, że zgodnie z art.6 k.c. to na wnioskodawczynie spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń. Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał, iż jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie i poczynił starania w celu uzyskania dokumentów z urzędu. Poczynania te zaowocowały uzyskaniem dokumentu Rp-7, który został w części uwzględniony przy rozstrzygnięciu sprawy. Konieczne było odliczenie zarówno okresu jak i zarobków w kwotach niższych od 50% najniższego wynagrodzenia – co wynika z cytowanych przepisów.

Przede wszystkim jednak obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Wnioskodawczyni nie zdołała wykazać, że w badanym okresie uzyskiwała wynagrodzenie miesięczne wynoszące co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w tym okresie, co stanowiło konieczną przesłankę dla uznania jej zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w Ł. od 15 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1980 roku za okres składkowy stanowiący podstawę ustalenia przez organ rentowy wysokości kapitału początkowego.

Wobec powyższego w związku z wykazaniem przez wnioskodawczynię okresu podlegania ubezpieczeniu przed 1999 rokiem Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie, ustalając możliwość obliczenia kapitału początkowego i jego wysokość i zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Natomiast wobec braku wykazania pracy wnioskodawczyni w okresie od 15 stycznia 1976 roku do 30 kwietnia 1976 roku oraz od 1 czerwca 1980 roku do 31 grudnia 1980 roku w postaci choćby dokumentacji płacowej Sąd nie mógł uwzględnić jej zatrudnienia w powyższym okresie. Błędne były również zarzuty odwołującej odnoszące się do okresów oraz sposobu przeliczenia okresów opieki and dzieckiem.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie (...) § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pozostałej części.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi

7 VIII 2017 roku

A.M.(n.z.)